

Biskop Absalon

- Fædrelandets fader

I 1158 blev Absalon biskop af Roskilde. Han var da 30 år gammel, hvilket var den nedre aldersgrænse for at komme i betragtning til embedet. Der var med andre ord tale om en lynkarriere.

Egentlig var det ikke ham der stod til at indtage bispesædet. Kannikerne i Roskilde - det var dem der skulle vælge - havde helt andre i tankerne. Men da Absalons gode ven, kong Valdemar, dukkede op i kirken for at overvære valget, tænkte de sig om igen og kom i tanke om Absalon.

Som biskop havde han det kirkelige opsyn med hele Sjælland. Men det var, skriver Saxo Grammaticus i sin Danmarkskrønike, mere nationens vel end kirkens tarv, den nye biskop så til. Han beyndte straks at jage vendiske sørøvere langs Sjællands kyster, og nogle år senere rejste han en forsvarsborg ved København. Han var en 'fædrelandets fader', mente Saxo.

Først og fremmest deltog Absalon som hærfører på næsten hvert eneste af de årlige krigstogter mod de hedske venderes hjemlande. Det var nyt at danskerne optrådte så massivt og aggressivt. Måske havde kong Valdemar tænkt at danskerne efter så mange års borgerkrig havde godt af at beskæftige sig med noget andet. Måske tænkte han på sin sjæls frelse.

Under alle omstændigheder var det gyldne tider med erobringer, nedslagninger, byttetagning og masser af slaver. Absalon var med til det hele, forrest under angreb, i bagtroppen under tilbagetrækning.

Roskilde domkirke, i dag verdensarv. Påbegyndt af Absalon

Skånes ærkebiskop

Således steg både rigets, kongens og Roskildebispens anseelse stille og roligt, og i 1177 tog Absalon så det næste skridt på karrierestigen: Han blev valgt til ærkebiskop af Lund og blev dermed både sjællændernes og skåningernes biskop og leder af hele den danske kirkeprovins. Også dette valg var manipuleret, og det skulle snart vise sig, at den almindelige skåning ikke havde meget fidus til sin nye åndelige leder.

Da den nye ærkebiskop havde siddet i tre år lod skåningerne budstikken gå rundt, det vil sige at de kaldte til oprør. De gik til angreb mod Absalons ejendomme og havde vel også slået ham ihjel, havde de kunnet finde ham. Deres anke mod ham var at han stak næsen i alt for meget, der ikke vedkom hans kirke. Blandt andet at han fik sine sjællandske venner og slægtinge sat ind på alle betydende poster i landsdelen.

Absalon måtte flygte og måtte bede kongen redde ham ud af sine problemer. Det gjorde kongen så med hård hånd og militær opbud. Stormen var redet af, og da Valdemar selv døde året efter, stod Absalon tilbage som rigets mægtigste mand og rådgiver for Valdemars søn, den ganske unge kong Knud d.6.

Absalons død

Ved Knuds tronbestigelse i 1182 var Absalon 54 år gammel, og få år efter trak han langsomt tilbage fra det hektiske liv på de militære kampagner. I sit otium kunne han følge med i, hvordan hans nevøer og grandnevøer afløste ham i hærledelsen og som rådgivere for kongen og også fulgte i hans fodspor på bispesæderne.

Absalon døde i 1201, 73 år gammel. I sit testamente frigav han flere af sine slaver, og han overgav slægtsgården i Fjenneslev til sin storebror, Esbern Snare.

Et sagn fortæller, at Absalon engang havde gjort en bonde stor uret. Da bonden senere udåndede, stævneede han Absalon for Guds domstol, og Absalon døde da også i samme øjeblik. I Sorø kloster hørte man da hans stemme fortælle at hans time var kommet.

Resterne under det nuværende Christiansborg af Absalons borg i København.